

शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार
: बढैयाताल गाँउपालिकाको समृद्धिको
आधार

गाँउपालिका अध्यक्ष श्री हिमालय विपाठीज्यूद्धारा
॥ ओँ गाँउ समाजा प्रस्तुत गर्नु भएको
नीति तथा कार्यक्रम

बढैयाताल गाँउपालिका

लुम्बिनी प्रदेश

२०७९ अषाढ १० गते

यस बढैयाताल गाँउपालिकाको

गरीमामय ११ओँ गाँउ सभाका उपाध्यक्ष ज्यू
उपस्थित सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : बढैयाताल गाँउपालिकाको समृद्धिको आधार भन्ने मूल नाराका साथ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपाल, लुम्बिनी प्रदेश, वर्दिया जिल्ला बढैयाताल गाँउपालिकाको गरीमामय ११ औँ गाँउ सभामा यस गाँउपालिकाको अध्यक्षको हैसियतले आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने पाउँदा साहै नै गौरवान्वित महशुस गरेको छु। मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक, गणतन्त्र, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी शासन व्यवस्था, मौलिक हक, विविधता बीच एकता, सहिष्णुता र धर्मनिरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धी संस्थागत भएका छन्। राष्ट्रिय स्वाधिनता र स्वाभिमान लोकतन्त्र, दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको नयाँ युग शुरु भएको छ। यी ऐतिहासिक उपलब्धीहरुका लागि आन्दोलनका विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो जीवन बलिदान गर्नुहुने शहिदहरु, कोभिड १९ को महामारीवाट ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरु र बढैयाताल गाँउपालिकाको भूमीमा उच्च शहादत प्राप्त गर्ने विर शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै ढुन्द पीडित, घाइते, अपांग प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।

सार्वभौम नेपाली जनताले निमार्ण गरेको नेपालको संविधान कार्यान्वयनको महत्वपूर्ण चरण र नयाँ युगको थालनीको रूपमा दोस्रो पटक स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भई संघीयता कार्यान्वयनको महत्वपूर्ण कदम पूरा भई समृद्ध र सबल बढैयाताल गाँउपालिका निमार्ण गर्ने जग बसाले यस ऐतिहासिक अवसरका लागि सम्पूर्ण बढैयाताल वासी जनतामा हार्दिक आभार सहित साथ सहयोगको उच्च सम्मान गर्दै हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

बढैयाताल गाँउपालिकाका जनताको सहयोग र लोकतान्त्रिक प्रक्रियावाट दोस्रो पटक स्थानीय सरकार निमार्ण भएपछि यस सम्मानित सभावाट नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने यो अवसरमा गौरवको अनुभूति गरिरहेको छु। जनताको लामो बलिदानपूर्ण संघर्ष र प्रमुख राजनीतिक दलहरुको एकता र सहकार्यवाट प्राप्त उपलब्धीहरुलाई संस्थागत गर्ने यस ऐतिहासिक समयको यस घडीमा सुखद स्मरण समेत गर्न चाहान्छु।

बढैयाताल गाँउपालिका आफैमा लामो ऐतिहासिक पृष्ठभूमि बोकेको भूमि भएकाले यस भित्रका परम्परागत पेशा, व्यवसाय, कृषि, आर्थिक, सामाजिक, सास्कृतिक धार्मिक आस्थाहरु संग जोडिएका पहिचानमा आधारीत पर्यटकीय स्थलहरुलाई संरक्षण प्रवद्धन र व्यवसायिकरण गरी बढैयाताल गाँउपालिकाका जनताको जनजीविकालाई सहज बनाउदै समृद्ध बढैयाताल गाँउपालिकाको निमार्णको जग

२

बसाले कार्यको थालनिको कार्यकालको रूपमा यस सम्मानित सभा मार्फत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु ।

जनताको स्वशासन प्रत्याभूत गर्दै जनताको घर आँगनमा यो स्थानिय सरकार पुग्न सकेमा मात्रै लोकतन्त्रले सार्थकता पाउने मान्यतामा उभिएर समावेशी प्रतिनिधित्व र विकास निमार्ण एंव श्रोत साधनमा जनताको स्वामित्वले मात्रै लोकतन्त्रलाई सुद्धू गर्न सक्ने विश्वासका साथ बढैयाताल गाँउपालिकाका जनताहरुको आकांक्षा र समृद्धिका लागि जनताका बिचमा गरिएका प्रतिबद्धता कार्यान्वयनको यो ऐतिहासिक अवसरमा आ.व. २०७९/०८० को नीति र कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहन्छु ।

यस गरीमामय सभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमहरुले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य र उद्देश्यहरुबाट प्राप्त मार्गदर्शन, दिगो विकास लक्ष्य, क्षेत्रगत तथा राष्ट्रिय नीतिहरु एवम् योजना तर्जुमाका क्रममा विभिन्न तहबाट प्राप्त हुन आएका सुझावहरु, विगत तथा चालु आ.व. का नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनबाट प्राप्त उपलब्धिहरु समेतका आधारमा आगामी आ.व. २०७९/०८० को लागि यो वार्षिक, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारेको छु । यस वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट यस गाँउपालिकाका लक्षित उद्देश्यहरु हासिल हुनुका साथै राष्ट्रिय लक्ष्य समेत हासिल गर्न टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

लामो समय पश्चात स्थानीय तहमा निर्वाचित भई आउनु भएका जनप्रतिनिधिहरु एवम् स्थानीय सरकारप्रति जनताको बढ्दो आकांक्षा, उपलब्ध श्रोत साधनको सीमितता तथा विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना (कोभिड १९) भाइरस संक्रमणको कारण अर्थ व्यवस्था अस्तव्यस्त भई नराम्ररी थला परेको तथा सामाजिक जनजीवन पनि नराम्ररी प्रभावित भएको व्यहोरा सर्व विदितै छु । त्यसमा पनि हाम्रो गाँउपालिका दुर्गम, पिछडिएको र आर्थिक रूपमा कमजोर भएको हुँदा जीविकोपार्जनको लागि रोजागारीको सिलसिलामा हाम्रा दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु भारत लगायत विभिन्न देशमा र नेपालको विभिन्न क्षेत्रमा जान विवश रहेका कुरा अवगत नै छु । विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसले सिर्जना गरेको वर्तमान असहज परिस्थितिले रोजगारी गुमाउन पुगेका दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरु आफ्नो आत्म रक्षाका लागि घर फर्कदा वर्तमान अवस्थामा क्वारेन्टाइनको व्यवस्थापनमा पर्न आएको विकराल समस्या, आर्थिक अभाव तथा सिथिलताका बावजुद पनि सम्बन्धित सरोकारवालाहरु सँग विभिन्न चरणमा अन्तरक्रिया गरी उपलब्ध श्रोत र साधनको प्रयोगबाट अधिकतम विकासको प्रतिफल विभिन्न क्षेत्र र वर्गका जनता बीच पुऱ्याउने कोशिस गरिएको छु । जनआकांक्षा र स्थानीय आवश्यकता विच तालमेल मिलाउन अधिकतम जनसहभागीता कायम गर्दै प्राप्त हुने लाभ र लागतका आधारमा पिछडिएका जातजाती, दलित, उत्पिडित, महिला तथा एकल महिला, बालबालिका, युवा, अपाङ्ग, आदिवासी जनजाती तथा विपन्न वर्ग आदिको उत्थानका लागि उहाँहरुको सक्रिय र अर्थपूर्ण सहभागीता सुनिश्चित गर्दै विकासको प्रतिफलमा सामान्यपात्रिक पहुँच हुनेगरी सरकारी, निजी

२०७९/०८० को नीति तथा
कार्यक्रम तयार गरिएको छ।

सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु,

अब म आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । बढेयाताल गाउँउपालिका गाउँवासीसँग गरेको प्रतिवद्धता अनुरूप शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : बढेयाताल गाउँउपालिकाको समृद्धिको आधार भन्ने नारालाई साकार पार्न दृढ अठोटका साथ अघि बढीरहेको छ । हामीले सिङ्गो कार्यकालका लागि प्रस्तुत गरेका लक्ष्य र प्रतिवद्धताहरु अधिल्ला नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप नै निरन्तरता दिएको छ भने केहि सुधारका नीति तथा कार्यक्रमलाई थप गरि अघि बढाईएको छ ।

नीति तथा कार्यक्रमलाई बजेटसंग तारतम्य मिलाउने प्रयास गरिनेछ । यस वर्ष केहि महत्वकाक्षी र बहुवर्षिय आयोजनाहरुलाई समेत समावेस गरी यस क्षेत्रका भाषा, संस्कृति, भेषभषा, सामाजिक परम्परा, रितीथिती एवं विभिन्न धार्मिक प्रतिष्ठान समैतलाई नीति तथा कार्यक्रममा समेट्ने प्रयास गरेको छु । हाम्रा नीतिहरु दिगो विकास र सहश्राव्दी विकास लक्ष्य र राष्ट्रिय नीति संग तालमेल मिल्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाईएको छ ।

1. कृषिको दिगो विकासका लागि धान, गहुँ, मकै, तोरी, आलु तथा मसाला, बालीहरुका विजवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरी पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी उत्पादनमा सहभागी इच्छुक कृषक उद्यमी, कृषक समुह, सहकारी, निजी क्षेत्र, स्थानीय समुदाय, प्रदेश, संघीय सरकारसंगको सहकार्यमा जोन, पकेट, ब्लक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
2. बागबानी विकास कार्यक्रम अन्तर्गत मौसमी तथा बेमौसमी तरकारी उत्पादन फलफूल तथा तरकारी नसरी स्थापना, फलफूल बगैचा विस्तार कार्यक्रम मार्फत कृषिको पोषण तथा आर्थिक विकासमा जोड दिने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
3. बाली संरक्षण गर्न आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा, कृषि विमा, प्लान्ट क्लिनिक, आई.पि.एम. कार्यक्रम विषादीको वैज्ञानिक प्रयोग तथा मानव स्वास्थ्य असर गर्ने विषादी बारे सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
4. दिगो कृषि पर्यावरणीय र वैज्ञानिक खेतीको लागि एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापनको लागि माटो उर्वराशक्ति कायम राख्दै माटो परिक्षण ल्याव सेवा, कम्पोष्ट मल तथा हरियो मलको प्रदर्शनी जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा ल्याई दिगो कृषि उत्पादनमा सुनिश्चितता गरिनेछ ।
5. कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि, कृषिमा आधुनिकरण र औद्योगिकिकरण गरी कृषिमा लागत न्यूनिकरण गर्न कृषि यन्त्र उपकरणको प्रयोग कृषक समक्ष पुऱ्याउन कृषि यन्त्र उपकरणमा अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
6. कृषि प्रोफाइल अनुरूप बाँझो जग्गाहरुको एकिकृत तथ्यहरु संकलन र पूर्ण उपयोगको व्यवस्था मिलाईनेछ । खेतीयोन्यु जग्गालाई बाँझो हुन नदिन खाद्य बाली,

नगदे बाली, तरकारी खेती, फलफुल खेती, ~~मसलावाली~~ खेतीप्रति कृषकहरूलाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

7. कृषि पेशालाई सम्मानित तथा मर्यादित बनाउनका लागि अगुवा तथा नमूना कृषकहरूलाई परिचय पत्र वितरण प्रकृया अगाडी बढाइनेछ । कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धिका लागि ५० प्रतिशत विभिन्न किसिमका अनुदान तथा विशेष अनुदान, मिनी ल्याव स्थापना गरी कृषकहरूको उत्पादन बृद्धि गरिनेछ । अति विपन्न कृषकहरूको लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा साना मेसिनरी औजार, उन्नत वित्र वितरण जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
8. कृषि तथा पशुपन्धी बीमा कार्यक्रमलाई यसै वर्ष सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
9. स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्धन गर्न तथा दैनिक उपभोग्य वस्तुसहज आपूर्तिका लागि 'एक बडा एक हाट बजार' कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
10. एक बडा एक उत्पादन नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
11. बेरोजगार युवा तथा कृषकहरूलाई सि.टि.इ भि.टि मान्यता प्राप्त व्यवसायिक सिप विकासमुलक तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
12. उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि सँगै उत्पादन लागत कम गर्न पशु आहार सेवा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ, र पशुपालन व्यवसायलाई समय सापेक्ष व्यवस्थित गर्न पशुपालक कृषकहरूलाई विषयगत तालिम तथा जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरूको सञ्चालन गरिनेछ ।
13. पशुको नशल सुधार गरि पशुजन्य उत्पादकत्व बृद्धिका लागि सम्बन्धित निकायसंगको समन्वयमा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमहरूको विस्तार गरिनेछ । उच्चमूल्यका पशुपन्धीजन्य वस्तुहरूको उत्पादन र बजार व्यवस्थापनमा जोड दिईने छ ।
14. कृषि वालिहरूमा निशुल्क विमा गरिनेछ ।
15. बबई सिचाइको नक्साकन भित्र नपरेका खेति योग्य जमिनमा बैकल्पीक सिचाइको व्यवस्था गरिनेछ ।
16. संघिय सरकारले तोके बमोजिमको एक बडा एक कृषि/पशु प्राविधिक कार्यक्रमलाई आवश्यक समन्वय गरि अगाडी बढाईने छ ।
17. स्वच्छ र स्वस्थ मासु उपभोक्तासम्म पुऱ्याउन आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरि आधुनिक पशु बधशाला निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ । यस कार्यक्रमलाई नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरिनेछ ।
18. कृषि पर्यटन क्षेत्रको अवधारणालाई मुर्तरुप दिन बढैयातालको पूर्वाधार सुधार तथा जल जैविक व्यवस्थापनमा विषेश जोड दिई ताल क्षेत्रको आसपासका वस्तीहरूमा होमस्टे प्रवर्धनको कार्यक्रम अगाडि बढाईने छ ।
19. आवश्यकताको आधारमा समयभित्र मल, वित्र विजन र कृषि सामाग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
20. कृषि पशुपन्धी तथा मत्स्य उत्पादनमा खपत ह्वेकृषि विधुतमा ५० प्रतिशत छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

३
१३१

- २११
21. आधारभूत खाद्य वस्तुको न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारण र उत्पादित वस्तुको संकलन केन्द्र र बजारिकरणका लागि कृषि एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिनेछ।
  22. अति विपन्न घरपरिवारलाई परिचयपत्रका आधारमा रासन दिने व्यवस्था गरिनेछ।
  23. आलु र प्याज भण्डारणका लागि एक शित भण्डार, खाद्यान्न गोदाम, प्रशोधन केन्द्र र सुपथ खाद्यान्न पसलहरूको स्थापना गरिनेछ।
  24. युवाहरूको बढ्दो बैदेशिक पलायनलाई निरुत्साहित गरिनेछ, यसका लागि कृषि क्षेत्रमा आकर्षण बढाउन मागमा आधारित अनुदान साभेदारी कार्यक्रमको व्यवस्था गरी गा.पा.अध्यक्ष युवा उद्यमी कृषक कार्यक्रमलाई थप आकर्षक बढाइनेछ।
  25. छनौट भएका उत्कृष्ट कृषकहरूलाई पुरुस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
  26. भूगोल र हावापानी सहाउँदो जातको मौरी पालनलाई व्यवस्थित गर्न मौरी पालन समूह गठन गरी मौरी पालन व्यवसायलाई प्रबद्धन र विस्तार गरिनेछ। आगामी आवामा मौरीको घार अनुदान कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ।
  27. किसान सुचिकरण, उन्नत वितउ प्रयोग कार्यक्रम, नया पकेट मत्स्य विकास कार्यक्रम, उन्नत वितउ वितरण प्रोत्साहन कार्यक्रम, मकै वालि पकेट कार्यक्रम, गहु वालि प्रवर्धन, तरकारी वालि पकेट, खाद्यान्न वालिको उन्नत वितउ प्रयोग कार्यक्रम जस्ता कार्यक्रमहरू यसै आवाट आवश्यक वजेटको व्यवस्था भई सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
  28. यस बढैयाताल गाउँउपालिका माछाको सुपर जोन कार्यक्रम सञ्चालन उन्मुख रहेकाले मत्स्य जोन कार्यक्रमलाई समेत विषेश वजेटको व्यवस्थापन गरि सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
  29. शहिद बेपता परिवारहरूलाई विषेश कृषि अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।
  30. बजारमुखी मसिना तथा वासनादार धान, चामलको आयतलाई न्यूनिकरण गर्नका लागि बजारमुखी मसिना तथा वासनादार धान प्रवर्धन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम लागु गरिनेछ।
  31. बकोटिया गाउँउलाई कृषि स्मार्ट गाउँउमा विस्तार गरिनेछ।
  32. हरियो तरकारीको वितउ मा गाउँउपालिकालाई आत्मनिर्भर गराउन १०० प्रतिशत अनुदान लागु गरिनेछ।
  33. कृषितरकारी, माछा मासु संकलन केन्द्र निर्माण गरि सहकारी मार्फत कृषि उपज खरिद विक्री गरिनेछ।
  34. तरकारी खेतिलाई सिचाईको व्यवस्था गरिनेछ।
  35. आलु पकेट क्षेत्र विस्तार गरिनेछ। कोल्ड स्टोर राख्नको लागि कृषकलाई विषेश अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ।
  36. व्यवसायिक खेति तथा महिला उद्यमी तयार गर्न यसै वर्ष देखी विभिन्न सामाजिक संस्थाहरू संग साभेदारी गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ।
  37. पशुपालनको पकेट क्षेत्रमा बाखापाठा, बगुन्हाली उच्च नश्लका बोका र राँगा उपलब्ध गराईनेछ।
- २११

38. यस बढ़ैयाताल गाँउपालिका बढ़ा न ७ मा रहेकी भगवति दुर्घ सहकारी संस्थालाई स्तरउन्नति गरि अन्य दुर्घ सहकारी संस्थाहरु लाई सबल सक्षम बनाउन पहल गरिनेछ ।
39. दुर्घ व्यवसायहरुलाई हितमा राखी दुर्घ संकलन केन्द्र सम्म पुर्याउन समूहमा दुर्घका क्यानहरु वितरण गरिनेछ । विशेष गरेर पाँच (५) भन्दा बढी गाई वा भैंसी पाले र दुर्घ उत्पादन गर्ने कृषकहरुलाई निशुल्क क्यान उपलब्ध गराइनेछ ।
40. डाले घास प्रवर्धन गर्न विभिन्न किसिमका डाले घासका विरुवाहरु निशुल्क वितरण गरिनेछ ।
41. उन्नत घासको वितरण कार्यक्रमलाई बढवा दिन र पशुको दुर्घ उत्पादन क्षमता बढ़ि गर्न वितरण कार्यक्रममा ५० प्रतिशत अनुदानमा उपलब्ध गराइने छ ।
42. पशु व्यवसायलाई प्रवर्धन गर्न तथा स्वस्थ्य पशु उत्पादनलाई मध्यनजर गरि पशु रोग सम्बन्धी विभिन्न खोप, भ्याक्सीन उचित व्यवस्थापन गरिनुका साथै बाभोपन निवारणका लागि आवश्यक शिविरहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
43. आवश्यकता अनुसार ट्रायाविजहरुको निर्माण गरिनेछ ।
44. हाल संचालनमा रहेको बंगुर पालन ब्लक कार्यक्रमलाई बंगुर पालन जोन कार्यक्रममा समावेशका लागि पहल गरिनेछ ।
45. अति विपन्न परिवारहरुलाई आर्थिक आय आर्जन बढ़िका लागि बाखा, गाई, भैंसी तथा बंगुरका पाठाहरु वितरण गरिने कार्यक्रमलाई अघि बढाइने छ ।
46. गाँउपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका उद्योग, कलकारखानाहरुलाई बढावा दिई थप उद्योग कलकारखाना संचालनमा ल्याउन उद्योगी र लगानीकर्ताहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सञ्चालनमा रहेका उद्योग, फर्म तथा पसलहरूको दर्ता नवीकरण, नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरिनेछ ।
47. स्थानीय स्रोत साधन र सम्भावना तथा तुलनात्मक लाभको आधारमा औद्योगिक क्षेत्र निर्माण गरि गरिबी निवारणमा टेवा पुरने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । व्यवसायिक किसान र महिला उद्यमीलाई सहुलियत सहितको वित्तीय पहुँचमा सुनिश्चित गरि रोजगारी सिर्जनामा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
48. नियमित बजार अनुगमन र बजार नियमन कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- उपभोक्ता शिक्षा, जागरण र संचेतिकरणका कर्मकालहरु सञ्चालन गरी उपभोक्ता हितको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

50. बढ़ैयाताल गाउँउपालिकाको केन्द्रमा रहे मुख्य वजार र अन्य बजार क्षेत्रहरूलाई सरसफाई र व्यवस्थीत, सुन्दर र रमणिय बनाउन गुरु योजना सहितको विभेद प्याकेजको व्यवस्था यसै आवाट सुरु गरिनेछ ।
51. साना तथा घरेलु उद्योगहरूलाई विकास एवम् विस्तार, परम्परागत कुटीर उद्योगहरूको संरक्षण र संबर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
52. भारतिय खुल्ला नाकामा पर्ने लौकाही तथा बलईगाउँ वजारवाट हाम्रो यस क्षेत्रका व्यापार व्यवसायी माथि ठुलो प्रभाव परेका हुदा र उक्त नाका मध्ये लौकाही नाका गुलरिया नगरपालिकामा रहेको हुनाले तत्काल गुलरिया नगरपालिका संग समन्वय गरी व्यापारीहरूको समस्या समाधानका लागि भासार राख्ने, खुल्ला रूपमा गैहकानुनी रूपमा आउने र लुकीचिपी चोरी पैठारी भएर आउने मालसमान न्यूनिकरण गर्ने, अनुगमन तथा नियमन गर्नको लागि सम्बन्धित निकाय संग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
53. मझौला तथा ठूला उद्योगहरूको स्थापना गर्ने नेपाल सरकारको औद्योगिक नीति तथा बार्षिक बजेट बक्तव्य अनुसार विषेश आर्थिक क्षेत्र स्थापनाको लागि कार्य अगाडि बढाईनेछ । साना तथा मझौला उद्योग ग्राम स्थापनाका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि लगानीलाई पोत्साहान, गरिनेछ ।
54. उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि सार्वजनिक नीजि साझेदारी (पि.पि.पि.) को अवधारणलाई आत्मसाथ गरिनेछ । लगानीकर्तालाई पुरस्कृत तथा सम्मान गर्ने व्यवस्था भिलाइने छ र प्रालिका भित्र सबै भन्दा बढि कर तिर्नेलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
55. कालाबजारी, एकाधिकार, कृत्रिम अभाव सिर्जना गर्ने र प्रतिस्पर्धा नियन्त्रण जस्ता कार्यको अन्त्य गर्दै व्यापारिक नैतिकता र अनुशासन कायम गरि उपभोक्ता हित संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
56. गैरसरकारी संस्थाको दर्ता नवीकरण तथा सुचिकृत, विघटन र खारेजी तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ । सामाजिक संघसंस्था र गैरसरकारी संघसंस्थाहरूबाट प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रम गाउँउसभाले अनुमोदन गरे मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्न दिने नीति लिइनेछ ।
57. सार्वजनिक, निजी र सहकारी तीनखम्बे अर्थनीति अवलम्बन गरिनेछ ।
58. नेया उद्योगको स्थापनाको लागि सहज बातावरण सिर्जना गरि देशका उच्च औद्योगिक प्रष्टिठानहरू संग समन्वय गरि उद्योग स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ र लगानि सम्मेलन गरिनेछ ।
59. सहकारी संघसंस्थाको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारी शिक्षा, नेतृत्व विकास र व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
60. 'एक बडा एक विषयगत सहकारी संस्था' कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रकृया अगाडी बढाईनेछ ।

- २१४*
61. पालिका स्तरीय सहकारी बोर्डको गठन गर्ने नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ । साथै सहकारी संस्थाहरुको अनुगमन र मुल्याङ्कनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
  62. उत्पादनमा आधारित सहकारी संस्थाहरुको प्रवद्धन गरिनेछ । साथै सार्वजनिक, निजी र सहकारी साभेदारी सम्भावनाका क्षेत्रहरु पहिचान गरिनेछ ।
  63. सबै सहकारी संस्थाहरुको एकीकरण कार्यमा जोड दिइनेछ साथै आवश्यक ऐन नियमहरुको तर्जुमा गरिनेछ ।
  64. सहकारी सम्बन्धी एकीकृत आधारभूत तथ्याङ्क तयार गर्न तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाउन प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।
  65. सहकारी संस्थाको संस्थागत सुदृढिकरण र प्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुका क्षमता विकास सम्बन्धी प्रशिक्षणका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
  66. राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय संघसंस्थाहरुबाट हुने सहयोग तथा कार्यक्रमलाई एकद्वारा प्रणालीबाट संचालन गर्न सहजिकरण गरिनेछ ।
  67. शहिद/बेपत्ता/दृन्दू पिडित, गरिब, विपन्न, शैक्षिक बेरोजगार र रोजगार गुमाएका युवाहरुलाई सहकारी संस्था मार्फत कर्जा प्रदान गरी साना तथा घरेलु उद्योग स्थापना गर्ने प्रोत्साहन गरिनेछ ।
  68. शहिद/बेपत्ता परिवारहरुको नाममा शहिद पार्क निर्माण गरिनेछ ।
  69. ऐतिहासिक, पुरातात्त्विक, धार्मिक, सांस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरुको पहिचान, संरक्षण र सम्बद्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।
  70. सबै धर्मावलिहरुको लागि अलग अलग सब व्यवस्थापन स्थानको व्यवस्था गरिनेछ ।
  71. महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थलहरुमा सूचना पाटीहरु राखिनेछ । गाँउपालिकाले पर्यटन वृत्तचित्र तयार गरी विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट प्रचारप्रसार गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
  72. गाँउपालिका भित्र रहेका विभिन्न जातजाति तथा धर्मसंस्कृति भएका समुदायहरुको मौलिक, संस्कृतिक पहिचान, भेषभूषा, भाषा, मठमन्दिर, पाटी पौवा, चर्च, गुम्बा, मस्जिद, थनुवा मरुवा, सच्याइ लगाएका धार्मिक स्थल र सभ्यताको संरक्षण तथा सम्बद्धन गर्ने नीति लिईनेछ ।
  73. पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचारप्रसार र विस्तारका लागि पर्यटकीय सम्पदा, पर्यटन स्थलहरु र पर्यटन मार्गमा पर्यटनमैत्री पुर्वाधार विकास गरि पर्यटन प्रवद्धनको लागि विशेष जोड दिइनेछ ।
  74. बढैयाताल गाँ.पा. वडा न ५ को जगतिया गाँउलाई सास्कृतिक नमुना गाँउका लागि पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
  75. बढैयाताललाई संरक्षण गर्न बढैयाताल संरक्षण कार्यविधि बनाईनेछ ।
- २१५*

- १५
76. गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक धार्मिक, सांस्कृतिक, पौराणिक एवं पुरातात्त्विक महत्वका क्षेत्रहरु तथा स्थलहरुको संरक्षण, सम्बद्धन, प्रचार प्रसार विकासका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
77. डि.पि.आर. तयार भैसकेका पर्यटकिय क्षेत्र बढैयाताल व्यवस्थान, पिक्निक स्पोटको निर्माण कार्यलाई केन्द्र, प्रदेश सरकार र स्थानिय तहको समन्वयमा अगाडि बढाइनेछ । चिल्ड्रेन पार्क निर्माणलाई यसै वर्ष देखि प्रारम्भ गरिनेछ ।
78. स्थानिय भाषा संस्कृतीको जगेन्ना गर्ने गरि समुदायमा आधारित होमस्टे, पर्यटनको विस्तार तथा संरक्षण, धार्मिक, ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक स्थलहरुको खोज पहिचान, परम्परागत चाडपर्व, जात्रा, मेला, कला संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रचारप्रसारको लागि पोस्टर, पम्पलेट छपाइनुका साथै डकुमेन्ट्री बनाइनेछ । पालिका भित्र रहेका मस्जीद, मन्दीर, चंच, गुम्बा लगायतकालाई संरक्षण र सम्बृद्धन गरिनेछ ।
79. बढैयाताल गाउँपालिमा रहेको पर्यटन विकासलाई विभिन्न कार्यक्रम मार्फत पर्यटन कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
80. अधुरो थारु सांकृतिक संग्राहलयको पूर्णताको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
81. व्यवसाय विकास सेवा प्रदायक संस्थाहरु मार्फत लघु उद्यम विकास मोडलमा गरीबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
82. सहिद बेपत्ता परिवार, विपन्न, आदिवासी, जनजाति, महिला तथा एकल महिला, दलित, द्वंद पिडित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा अन्य अल्पसंख्यक वर्ग र समुदायको आयआर्जन र गरीबी निवारणका लागि आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
83. विदेशवाट फर्किएका सिपयुक्त जनशक्तिहरुको रोजगारी प्रवर्द्धनमा विशेष प्राथमिकता दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
84. यौनिक तथा अल्पसंख्यकहरुको लागि विषेश कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
85. मधेश तथा मुस्लीम महिलाहरुको लागि विषेश कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
86. विपद् व्यवस्थापनको लागि थप आवश्यक सामग्री भण्डारण तथा व्यस्थापन गरिनेछ ।
87. स्थानीय तह, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संघसंस्था तथा समुदायको समन्वयमा एकीकृतरूपमा खोज, उद्धार र राहतको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
88. मान नदि, ग्यांग नदि कटान तथा नियन्त्रणका लागि जनसहभागिता जैविक तटवन्धको निर्माण गरिनेछ ।
89. गाउँपालिका क्षेत्रमा सरसफाई तथा वातावरण संम्बन्ध चेतना अभिवृद्धि गरि प्रत्येक बडामा एक घर दुई विरुवा कार्यक्रमलाई थप विस्तार गर्नुका साथै १० मिटर भन्दा माथिका बाटो किनारमा अनिवार्य वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
90. वनको सुरक्षा, वृक्षारोपण, जैविक विविधता संरक्षण र विकासलाई उच्च महत्व दिई वनको बहुउपयोग गर्ने गरी वन क्षेत्रका कार्यक्रम संचालन गर्न संघ तथा प्रदेशसँग समन्वय गरिनेछ ।
- १६

91. सामुदायिक वन संरक्षण र वन्यजन्तुको संरक्षणमा विषेश पहल सारिनेछ । वन्यजन्तुको आक्रमणवाट जोगिन उच्च मचानको व्यवस्था गरिनेछ ।
92. यसै वर्ष देखी सामुदायिक बन तथा निज बन विकासका लागि विभिन्न स्थानका गाँउ बन नसरिको स्थापना गरि विभिन्न जातका नसरिको विरुवाहरु वितरण गरिनेछ । कुनै व्यवसाय वा व्यक्तिले निज बन वा व्यक्तिगत रूपमा बोटविरुवा लगाउदा सदियारको सिमाना भन्दा २ मिटर छोडि विरुवा लगाउने निति लिइनेछ उक्त हुक्को विरुवालाई काटछाट गर्ने व्यवस्था स्वयम व्यक्तिले गर्नु पर्ने निति लिइनेछ ।
93. मानभुण्डी सामुदायिक बनलाई पर्यटकिय गन्तव्य तथा पर्याप्त बनाउन शहिद पार्क, पिकनिक स्पोर्ट, धार्मिक क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । खैरेनी सामुदायिक बनलाई पिकनिक स्पोर्ट पार्क निर्माण गरिनेछ । यसै बढैयाताल गाँउपालिका वडान द मा रहेको श्री मयुर सामुदायिक बनको क्षेत्र कनैया फाटलाई पिकनिक स्पोर्ट पार्क निर्माण गरिनेछ ।
94. हाल सञ्चालित सरसफाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई स्लज म्यानेजमेन्ट ट्रिटमेन्ट प्लान्ट (हल निकास) निर्माणका लागि विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाहरु संग मिलेर रणनितीक योजनाका आधारमा निर्माण कार्य अगाडि वढाइनेछ ।
95. फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि डम्पिङ साइटको व्यवस्था गर्न उचित क्षेत्रको पहिचान गरि केन्द्र र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरि 'स्वच्छ गाँउपालिका कार्यक्रम' लाई थप व्यवस्थित गर्न र सेफ्टी ट्याङ्की सफा गर्ने उपकरणहरु (सक्सेन्ट ट्यांक) खरिद गरि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
96. बढैयाताल गाँउपालिकाको वेबसाईटमा विपद तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सबै सूचनालाई पारदर्शीरूपमा प्रकाशित गरिनेछ ।
97. प्राकृतिक संरक्षण, जलचर तथा जलिय जैविक विविधताको संरक्षण र संबर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
98. बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
99. पालिका भित्रका सबै घरहरुमा विजुली वत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
100. यसै आ.व. २०७९/०८० भित्र यस बढैयाताल गा.पा भित्र रहेका वजारहरुमा high mast lighting को जडान गरिनेछ र आवश्यकता अनुसार सि सि टि भि पनि जडान गरिनेछ ।
101. पानीको स्रोतको संरक्षण र संबर्द्धन गरी गाँउपालिकाबासीलाई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
102. यसै वर्षदेखि हल निकासको गुरुयोजनालाई अगाडी बढाईनेछ ।
103. यसै आ व देखी फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी छुटै वजेट वनाई फोहोरमैला व्यवस्थापनमा लाग्ने खर्च सो संग सम्बन्धी कर्मचारीहरुको तलब, भत्ता, इन्धन खर्चको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
104. यस वर्षदेखि गाँउपालिका भित्र फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाउन आवश्यक स्रोत र साधनको व्यवस्था गरिनेछ ।

- १५८
105. यसै वर्षदेखी फोहोरमैलामा हुने खर्चलाई पारदर्शी गर्न छुटै वजेट शीषिकं राखी आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
  106. यसै आर्थिक वर्ष देखी फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई निजी क्षेत्रको साभेदारीमा सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रक्रिया मिलाईनेछ ।
  107. यस गाँउपालिकालाई प्लाष्टिक मुक्त गाँउपालिका बनाउनका लागि पोलोथिन व्यागहरुलाई निरुत्साहित गर्दै जुट र कपडाका भोलाहरु उत्पादन गर्ने साना उद्योगहरुलाई विषेश प्रोस्तसाहन गर्ने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
  108. विभिन्न कारणले मरेका जिवजन्तुको सिनो व्यवस्थापन गर्न कार्यक्रम गरिनेछ ।
  109. अति विपन्न, मुक्तकमैया, सुकुम्वासि, आदिवासि भएका बडान ९ मा रहेको वस्तीहरुलाई अति विपन्न क्षेत्र घोषणा गरि जिविकापार्जनका लागि आवश्यक प्याकेज कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
  110. दातृ निकायहरु सँग समन्वय गरि पूर्ण सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ । त्यसका लागि आवश्यक कोषको पनि व्यवस्था गरिनेछ ।
  111. गाँउपालिकामा सञ्चालनमा रहेको धर्मशाला तथा बृद्धा आश्रमलाई समेत आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
  112. सबै स्वास्थ्य संस्थामा हुने फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था मिलाईनेछ ।
  113. प्रत्येक घरमा फोहोरमैलाको वर्गिकरण गरी कम्पोष्ट मल बनाउने तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
  114. गाउपालिका क्षेत्र भित्र क्रमशः प्लास्टिकमुक्त क्षेत्र बनाउन कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
  115. फोहोरबाट मोहर कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
  116. सार्वजनिक स्थलहरुमा हात धुने व्यवस्था सहितको लैझिक तथा अपाङ्गमैत्री सार्वजनिक सौचालयहरुको निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने काम अगाडी बढाइने छ ।
  117. यस बढैयाताल गाँउपालिका भित्र सदियौ देखी चलिआएको वरघर प्रथालाई परिभाषित, नियमित, प्रवर्द्धन र विकास गर्ने नीतिहरु अपनाईनेछ । वरघर प्रथाको ऐतिहास र अन्तरवस्तु भल्किने गरी पाश्वचित्र तयार गरिनुका साथै यस प्रथालाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक वरघर कार्यविधि निर्माण तथा कार्यन्वयन गरिनेछ । वरघर प्रथा नभएका स्थानहरुमा टोल विकास संस्थाको माध्यमबाट सञ्चालन गरिनेछ ।
  118. वरघर/टोल विकास संस्थाहरु मध्ये विकास निर्माण र सामाजिक परिचालनको काममा उत्कृष्ट भूमिका निर्वाह गरेका गाँउपालिका भित्रका वरघर/टोल विकास संस्थालाई सम्मान सहित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १५९

119. 'विकास सँग वरघर/टोल विकास संस्था' भन्ने नाराका साथ यसै वर्षदेखी लागत सहभागितामा आधारित विकास कार्यक्रममा जोड दिनुको साथै जनउत्साह बढाउने आवश्यक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
120. शिक्षा क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित, नियमित र मर्यादित गराउन आवश्यक पर्ने कार्यविधि, मापदण्ड तथा ऐन नियमहरु पेशागत संघसंगठन तथा सरोकारवाल समेतको सहयोगमा निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
121. आधारभूत तथा माध्यामिक शिक्षा निश्तल्क (हाल कक्षा १ देखि १० सम्म) लाई निरन्तरता दिइने छ । साथै विद्यार्थी भर्ना अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ । नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड बमोजिम बैकल्पिक विधि प्रयोग गरि पठनपाठन सुचारु गर्ने वातावरण मिलाईनेछ ।
122. शिक्षामा तहगत प्र अ मिलान गरिनेछ ।
123. ग.पा. का प्रत्येक बडामा एउटा/एउटा नमुना विद्यालय व्यवस्था गरिनेछ ।
124. शहिद/वेपत्ता/द्वण्ड पिडित/बिपल/जेहन्दार छात्र छात्रालाई छात्रवृद्धिको व्यवस्था गरिनेछ ।
125. स्थानिय पाठ्यक्रम निर्माण गरि लागु गरिनेछ ।
126. बढैयाताल शिक्षा रेडियो/मिडिया कार्यक्रम सञ्चालनका साथै विद्यार्थी संग गा.पा अध्यक्ष कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
127. विद्यार्थिको संख्या अनुपातमा शिक्षक दरबन्दी मिलान गरिनेछ ।
128. सामुदायिक विद्यालयमा अग्रेजि माध्यमको शिक्षालाई प्रोत्सान र व्यवस्थापन गरिनेछ ।
129. सामुदायिक विद्यालयमा अभिभावाक र गा.पा अध्यक्ष शिक्षा कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
130. साविक जमुनि, सोरहवा, मैनापोखर र कालिका गा.वि.स. मा रहेका माध्यामिक विद्यालयहरुमा कम्तिमा १/१ वटा फरक प्राविधिक धार सञ्चालन गरिनेछ ।
131. कक्षा ११ र १२ मा साधारण विज्ञान र कानून विषय अध्ययनको व्यवस्था गरिनेछ ।
132. CTEVT र गा.पा. को साभेदारीमा बहुप्रविधिक शिक्षालय सञ्चालन गरिनेछ ।
133. प्राविधिक धार तर्फ ११ १२ सञ्चालन भएको विद्यायलयहरुमा स्नातक तहको शिक्षालय सञ्चालन गर्ने जोड दिइनेछ ।
134. कालिका क्षेत्रको कुम्भरमा कृषि पोलिटेक्निक क्याम्पस स्थापना गरिनेछ ।
135. सामुदायिक विद्यालयमा तहगत अनुसार करार शिक्षकहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
136. शहिद/वेपत्ता/द्वण्ड पिडित/बिपल/जेहन्दार विद्यार्थिहरुलाई लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
137. शैक्षिक पात्रो निर्माण र कार्यान्वयन, विभिन्न किसिमका छात्रवृत्ति व्यवस्थापन र वितरणका साथै पूर्ण साक्षर बढैयाताल गाउँउपालिका घोषणा गर्ने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

138. विद्यालय तहमा संचालन गरिने सबै कथा ~~र~~ परीक्षाहरुको निरीक्षण गरि आवश्यक पृष्ठपोषणलाई निरन्तरता दिईनेछ साथै आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षाको उपलब्धिको आधारमा उत्कृष्ट विद्यार्थी र विद्यालयलाई पुरस्कृत गरिनेछ।
139. बालविकासमा अध्यापन गराउने शिक्षक तथा कार्यालय सहयोगीहरुको लागि नियममानुसार थप गर्नुपर्ने आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाईनेछ।
140. विद्यालयहरुमा बालउद्यान निर्माणको प्रक्रियालाई यसै वर्षदेखि प्रारम्भ गरिनेछ।
141. गाँउपालिकाभित्रका सबै विद्यालयहरुलाई २ वर्षभित्र तोकिएको एउटै कलरमा रंगरोगन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
142. प्रत्येक विद्यालयहरुमा एक फोहोरमैला व्यवस्थापन कोष ५०/५० को अवधारणा अनुरूप संचालन गरिनेछ। यसरी संचालन गर्दा आधारभूत विद्यालयहरुमा रु. १०,०००। र माध्यामिक विद्यालयहरुमा १५,०००। बराबरको अनुदान उपलब्ध गराई सोही बराबरको रकम सम्बन्धित विद्यालयले जम्मा हुने गरी व्यवस्था मिलाईनेछ।
143. संस्थागत विद्यालयमा लिइने शुल्कलाई व्यवस्थीत तथा मर्यादित गरि शैक्षिक शुल्क नियन्त्रण गरि अनुमति बिना संचालनमा रहेका संस्थागत विद्यालयलाई नियमन गरिनेछ। स्वच्छ, स्वस्थ र सुरक्षित विद्यालय निर्माणका लागि पहल गरिनेछ र विषम परिस्थितिलाई मध्यनजर गरि दूर शिक्षा तथा बैकल्पिक शिक्षाको अवधारणालाई आत्मसात गरिनेछ।
144. सामुदायिक विद्यालयहरुमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाईने छ।
145. खेल जगतमा युवाहरुलाई आकर्षित गर्नका लागि सबै विद्यालयहरुलाई विभिन्न विधामा अध्यक्षकप खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिने छ सो लाई व्यवस्थापन गर्ने गाँउपालिका स्तरीय खेलकुद समिति गठन गरिनेछ। अध्यक्षकप प्रतियोगिता लाई निरन्तरता दिई अतिरिक्त क्रियाकलापलाई व्यवस्थित तरिकाले अगाडि बढाउन बढैयाताल गाँउपालिका भित्र १ देखि ९ वटै वडामा खेल मैदान, कवड हलको सम्भाव्यता अध्ययन गरि व्यवस्थापनको लागि पहल गरिनेछ। साथै एक गाँउपालिका : एक रंगशालाका लागि संघिय र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरि निर्माण कार्य गर्नुका साथै गाँउपालिकाबाट समेत आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ र एक वडा एक खेल मैदानका अवधारणा लागु गरिनेछ।
146. बढैयाताल गाँउपालिकामा रहका विद्यालयहरुलाई खेलकुदको माध्यमबाट सर्वांगिण विकासका लागि खेल जगतलाई प्रोत्साहन गर्ने प्रशिक्षकको व्यवस्था मिलाउने निति लिएको छ।
147. बढैयाताल गाँउपालिका वडा न ९ मा रहेको १५ विगाहा खेल मैदानलाई गाँउपालिका स्तरीय खेलमैदान घोषण गरी प्याराफिट सहितको खेल मैदानको रूपमा स्तरोन्नति गरिनेछ।
148. फुटबल विकासका लागि विशेष गरि मासरुट, महिला, पुरुष फुटबल ट्रेनिङको उचित व्यवस्था गरिनेछ।

- १४९
149. शिक्षक तथा कमचारीको पेशागत दक्षता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न किसिमुका तालिम गोष्ठीको संचालन गर्नुका साथै बालबालिकालाई कलात्मक र प्रयोगात्मक शिक्षण विधि द्वारा सिकाइने वातावरण मिलाइनेछ ।
  150. यस गाउँपालिका भित्रका विद्यालयहरुमा निःशुल्क स्यानिटरी प्याड वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ र यस गाउँपालिका भित्र रहेको शिशु स्याहार केन्द्रलाई थप व्यवस्थीत गरिनेछ ।
  151. बाल / युवा क्लब गठन तथा युवा दिवसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
  152. युवा प्रतिभा पहिचान तथा प्रोत्साहन पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
  153. युवा विकासका लागि नीति सम्बाद कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
  154. युवा स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तरगत युवाहरुलाई आवश्कताका आधारमा सीप दिई स्वरोजगार मा बृद्धि गरिनेछ ।
  155. युवा शसक्तिकरणका लागि पालिका भित्रका सबै बडाहरुमा युवा सुचना केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
  156. खेलकुद विकास समिति संचालन तथा गठन सम्बन्धी कार्यविधि बनाइनेछ ।
  157. म बनाउछु मेरो विद्यालयलाई भन्ने नाराका साथ शिक्षा क्षेत्रलाई समसामाहिक सुधार गर्न अभिभावक र विद्यालय विचको सम्बन्धलाई समधुर बनाउन तथा विद्यालयका हरेक क्रियाकलापमा सहभागि गराउन तथा अभिभावको योगदानलाई उच्च सम्मान गर्न अभिभावक विद्यालय हातेमालो कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
  158. शिक्षालाई निःशुल्क, प्रस्पर्धी र व्यवसायिक गराउन आवश्यक कानुनमा सुधार गर्ने प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
  159. पठनपाठनमा सुधार गर्न तथा शिक्षकका मनोवल उच्च गराउन विद्यार्थि अनुपातका आधार सिर्जित अस्थायि दरवन्दीको लागि तोकिएको तहगत तलबमानका आधारमा गाउँपालिका स्तरिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तरगत विषेश अनुदानको व्यवस्था मिलाइनेछ । एक विद्यालय एक उद्यान नितिलाई अघि बढाइनेछ ।
  160. यस बढैयाताल गा पा भित्र रहेको एक मात्र मैतापोखर शारदा बहुमुखी क्याम्पसलाई स्तर उन्नति गरिनेछ ।
  161. निजि विद्यालय र सामुदायिक विद्यालय विच सिप तथा सहयोग आदनप्रदान कार्यक्रम अघि बढाइ खेलकुद लगायत समग्र सहभागिता सनिश्चिता गरिनेछ ।
  162. सामुदायिक शिक्षा क्षेत्रमा सबै खाले कर मुक्त गर्दै निजि विद्यालयमा लाग्ने करहरु कमश कम गर्दै लगिनेछ ।
  163. गाउँपालिकाका विद्यालयको शिक्षा बुलेटिन र पत्रिका प्रकाशन गरिनेछ ।
  164. शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्न र अनुभवलाई आदन प्रदान गर्न सिकाइ उपलब्धी स्वरूप यसै वर्ष देखी अवलोकन भ्रमणलाई प्रारम्भ गरिने छा ।
  165. यसै वर्ष देखी उत्कृष्ट विद्यार्थीहरु, उत्कृष्ट शिक्षक तथा उत्कृष्ट विद्यालयलाई उचीत पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- १५

166. गाँउपालिका स्तरीय सामुदायिक विद्यालयवाट एस ई ई मा उच्चतम अकांस्याइ उत्कृष्ट हुने १ जना छात्र र १ जना छात्रालाई प्रोत्तान स्वरूप उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि रु ५०१५० हजार छात्रबढ्दि स्वरूप उपलब्ध गराइनेछ ।
167. आधुनिक शिक्षालाई प्रविधि मैत्रि बनाउने सम्बन्धमा सबै विद्यालयमा ई हाजिरि, आइ. सि.टि ल्यावको स्थापना गरि सबै विद्यालयहरूलाई डिजिटल माध्यमवाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
168. विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाको निश्चित दुरी भित्र मदिरा, सुर्तीजन्य पदार्थ, अस्वस्थकर खाना (जंक फुड) को प्रयोग र बिक्रि वितरण निषेधित गरिनेछ ।
169. संकमण जोखिम रहदासम्म अशक्त, असहाय एवं आर्थिक रूपले विपन्न गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरिक एवं अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
170. हजार दिने आमा सँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
171. सबै लक्षित वर्गसंग अध्यक्ष/ उपाध्यक्ष भन्ने कार्यक्रमलाई मुर्तरूप दिन लक्षित कार्यक्रमलाई बडा र वस्ती स्तरमा पुर्याइनेछ ।
172. पैसठी वर्ष माधिका जेष्ठ नागरिक, महिला स्वास्थ्य स्वंसेविका, दलित, एकल महिला, अति अशक्त, अपाङ्गता, अति विपन्न, शहिद / वेपता / ढण्ड पिडित / मूक्त कमैया, कमलरी परिवारलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था गरिनेछ ।
173. डेलिभरी महिलाहरूको लागि बाके, वर्दियामा निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा तथा निशुल्क रगतको व्यवस्था गरिनेछ ।
174. सबै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूवाट तोकिए बमोजिमको निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरी आर्युबेद, योग तथा होमियोप्याथिक लगायतका चिकित्सा प्रणालीलाई एकीकृत रूपमा विकास तथा विस्तार गरिने छ । विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवामा आम नागरिकको सुलभ पहुँच पुर्याउन विशेषज्ञ स्वास्थ्य शिविर संचालनको साथै स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
175. गुणस्तरीय, औषधी तथा प्रविधिजन्य स्वास्थ्य सामग्रीको आपुर्ति, भण्डारण, वितरणलाई नियमन तथा प्रभावकारी व्यवस्थापन मार्फत पहुँच एवं समुचित प्रयोग सुनिश्चित गरिने छ ।
176. जेष्ठ नागरिकहरूलाई घरघरमा गई स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
177. सिकलसेल एनिमिया थालेसेमिया रोग सम्बन्धी उपचारको व्यवस्था गरिनेछ ।
178. सरुवा रोग, किटजन्य रोग, पशुपंक्षी जन्य रोग, जलबायु परिवर्तन र अन्य रोग तथा कोरोना भाईरस जस्ता महामारी नियन्त्रण लगायतका विभिन्न रोगहरूको निदान एवं आवश्यक उपचारको व्यवस्था मिलाईनेछ साथै सर्पदंस केन्द्र स्थापनाको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
179. नसर्ने रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
180. पूर्ण खोपयुक्त तथा पूर्ण संस्थागत सुत्केरी' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
181. पालिका भित्र १ वटा सुविधा सम्पन्न पालिका स्तरिय अस्पताल निर्माण गरिनेछ ।
182. बडा नं ९ मा आवश्यकता हेरी स्वास्थ्य स्वयंसेविका थप गरिनेछ ।

२१८

183. स्वास्थ्य चौकी मैनापोखर रहेको स्थानमा १५ सैयाको अस्पताल निर्माणको कार्य यसै आव देखी प्रारम्भ गरिनेछ ।
184. प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सोरहवामा ल्यावलाई व्यवस्थीत गरिनुका साथै डिजिटल एक्सरे जडान लगायतका अत्यावश्यक सेवा सुविधाहरु यसै आव मा थप गरिनेछ । साथै प्राथमिक स्वास्थ्य लगायत अन्य स्वास्थ्य केन्द्रहरुमा जनशक्ति सहित आवश्यक ल्यावको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
185. प्रसुती सेवालाई प्रभावकारी, गुणस्तरीय बनाउन प्रसुती सेवामा संलग्न नर्सिङ स्टाफलाई एस.वि.ए. तालिम र आकस्मिक चक कोष प्रणालीलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
186. पूर्ण संस्थागत सुत्केरीयुक्त वडा घोषणा कार्यक्रम लागु गर्न पहल गरीनुका साथै पालिकालाई पोषण मैत्री पालिका घोषणा गराउन पहल गरिनेछ ।
187. स्वयंसेविका विउ पूँजी कोषको माध्यमबाट निवृत भई जाने सबै स्वयंसेविकाहरुलाई जनही ३० हजारका दरले उपदान उपलब्ध गराईनेछ । सोका लागि यसै वर्ष बजेटको समेट व्यवस्था गरिनेछ ।
188. वडा नं ९ मा मुक्त कमैया, भूमिहिन सुकुम्वासी वस्ती रहेकाले यसै आव देखी नया बर्थिङ सेन्टर संचालनमा ल्याइनेछ । साथै संचालित बर्थिङ सेन्टरहरु लाई थप व्यवस्थीत गरिनेछ ।
189. स्थानिय स्तरमा हुने सबै नीति निर्माण कार्यमा महिला समुह, कृषक महिला समुहको सारभूत सहभागिता सुनिश्चित तथा लैगिक समानता कायम गरी असल अभ्यासको अनुकरण गरिनेछ ।
190. गन्दर्भ जातिको पहिचानको लागि वडा नं. ४ मा रहेको गन्दर्भ वस्तीलाई सारांगी वस्तीको रूपमा विकास गरि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
191. महिलाको श्रम र समयको बचत गर्ने प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिई सबै क्षेत्रमा समान रूपमा अवसर, पहुँच, प्रतिफल र लाभ सुनिश्चित गरिनेछ ।
192. गरिबीका कारण विद्यालय बाहिर (ड्रपआवट) हुने बालबालिकाका परिवारलाई पहिलो प्राथमिकतामा गाँधी रोजगार सेवा कार्यक्रममा सिफारिस गरिनेछ ।
193. बालश्रम र बालविवाहमुक्त गाउँउपालिका बनाउन विशेष कार्यक्रम गरिनेछ ।
194. अपाङ्गता र असाय भएका व्यक्तिहरुलाई सेवामा विशेष प्राथमिकता दिई सिफारिस लगायतका सेवा सुविधाहरु निशुल्क उपलब्ध गराईनेछ ।
195. समाजमा पिर्छाडाएका विपन्न महिलाहरुको आय-आर्जनमा सुधार ल्याइ उहाँहरुको जीवनस्तर सुधार गर्न विभिन्न सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
196. गाउँउपालिकाको बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट बनाइनेछ । जेण्डर अडिटको व्यवस्था गरिनेछ ।
197. गाउँउपालिका क्षेत्रमा हुने घरेलु हिंसा तथा लैङ्गिक हिंसालाई निरुत्साहित गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको १६ दिने अभियान प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

- महिला विशेष कार्यक्रमहरूलाई संचालना
अभिवृद्धिमूलक कार्यक्रमको रूपमा मनाइनेछ।*
- महिला विशेष कार्यक्रम
संचालनमा ल्याइनेछ।*
198. अन्तराष्ट्रिय नारी दिवस तथा तिज जस्ता महिला विशेष कार्यक्रमहरूलाई संचालना अभिवृद्धिमूलक कार्यक्रमको रूपमा मनाइनेछ।
199. निजामती सेवामा महिलाहरूको पहुँच बढाउन लोकसेवा तयारी कक्षाहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
200. आमा बचाउ छोरी हुकाउ गाउँउपालिका उपाध्यक्ष कार्यक्रम अन्तर्गत लैगिक विभेद अन्त्य गर्न छोरी जन्माउनेलाई प्रोत्साहन स्वरूप पोषणभत्ता कार्यक्रमलाई संचालन गरिनेछ।
201. एक छोरी एक बैक खाता भन्ने नाराका साथ साउन १ गते देखी जन्मेका सबै नाबालिक छोरीहरूको अनिवार्य रूपमा बैक खाता खौल्ने व्यवस्था गरि प्रति छोरीको खातामा रु १००० जम्मा गरिने व्यवस्था गरिनेछ।
202. ढन्दपिडित, शहिद तथा बेपत्ता परिवार, घाईते, अपाङ्गहरूको लागि सिपमुलक, आयमुलक तथा रोजगारमुलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
203. घरेलु हिंसालाई निरुत्साहित गर्दै प्रधानमन्त्री रोजगारी कार्यक्रममा अधिकांश महिलाहरूलाई सहभागी गराईने नीति लिइनेछ।
204. मानसिक सन्तुलन विग्रेका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई संरक्षण गृहसम्म पुऱ्याउन र उक्त अवधिमा निजहरूलाई खाना खर्चको समेत आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ।
205. जेष्ठ नागरिकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न अन्तराष्ट्रिय जेष्ठ नागरिक दिवस जस्ता कार्यक्रमहरूलाई उहाँहरूको अधिकार प्राप्ति तर्फ केन्द्रित गरी मनाउने व्यवस्था गरिनेछ।
206. जेष्ठ नागरिकलाई उहाँहरूका हक अधिकारबारे जानकारी गराई उहाँहरूलाई आत्मनिर्भर तथा सम्मानका साथ बाँच्न सक्ने वातावरण सिर्जना गर्न विभिन्न चेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ। साथै जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ।
207. फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको आत्मसम्मान र उच्च मनोबल कायम राख्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। महिला सशक्तिकरणका लागि महिला उद्यमसिलता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
208. व्याप्त घरेलु हिंसा, वाल विवाह, मानव बेचबिखन, दाइजो प्रथा, बहुविवाह लैंगिक हिंसा जस्ता प्रथाको न्यूनिकरणको लागि वहस पैरवी तथा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्नुका साथै महिला हिंसा पिडितको राहात, उद्धार, निशुल्क कानुनी सहायता, मनोसामाजिक परामर्श र सिपमुलक कार्यक्रमको लागि आपतकालिन कोष स्थापना गरिनेछ।
209. सडक बालबालिका अनाथ असहाय, अशक्त, अपांगता भएका र विशेष संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाहरूको लागि खानपान, स्वास्थ्य तथा सुरक्षाको लागि उपयुक्त मापदण्ड बनाई त्यसको सेवालाई सहज र प्रभावकारी बनाईनेछ।

महिला

- ११८*
210. बालमैत्री स्थानीय शासनको आवश्यक पूर्वावार तथा बालअधिकार सूचकहरु पूर्ण आवश्यक स्रोत साधनको व्यवस्थापन, बालमैत्री बडा, बालमैत्री गाँउपालिका घोषणा गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । बरघर
  211. ज्येष्ठ नागरिकको सामाजिक तथा आर्थिक हक अधिकार संरक्षणको लागि ज्येष्ठ नागरिक संरक्षण नीति तर्जुमा गरी उहाँहरुलाई सम्मान, आदर र सहजताको लागि विभिन्न सेवा र सुविधामा विशेष छुट र सहुलियतको व्यवस्था गरिनेछ ।
  212. अपांगता भएको व्यक्तिहरुलाई आवश्यक उपकरण उपलब्ध गराइनेछ ।
  213. ज्येष्ठ नागरिकले समाज र राष्ट्रको लागि पुच्चाएको योगदानको आधारमा सम्मान र आदर गर्नुका साथै ज्येष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप र अनुभवलाई उपयोग गर्न अन्तरपूस्ता सीप हस्तान्तरण, छलफल र अन्तकिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
  214. सबै प्रकारका अपांगता भएका व्यक्तिहरुको लागि स्वास्थ्य उपचार सहयोगी सामग्रीको व्यवस्थापन र आयआर्जनका कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुका साथै सार्वजनिक भौतिक संरचना तथा यातायातका साधन अपांगमैत्री बनाईनेछ ।
  215. दलित, जनजाति, पिछडिएका वर्ग, महिला, एकल महिला, बालबालिका, अपाङ्ग, गरिबहरुका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याइने छ ।
  216. यस आर्थिक वर्षमा बढैयाताल गाँउपालिकाको गाँउ गुरुयोजना तर्जुमा गरि अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दिर्घकालिन विकास लक्ष्यहरु निर्धारण गरिनेछ र गाँउ गुरुयोजनाका आधारमा योजनाहरुको प्राथमिकता क्रम निर्धारण गरेर आगामी वर्षहरुमा योजनावद्व ढंगले विकासका कार्यहरु संचालन गरिनेछ ।
  217. अधुरो भौतिक संरचनाहरुलाई पूर्णता दिईदै लगिनेछ ।
  218. कालिका सामुदायिक पुस्तकालयलाई नियमित रूपमा संचालन गर्न आवश्यक अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
  219. वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन/अध्ययन (EIA/IEE) गर्ने कार्यलाई जोड दिइनेछ ।
  220. भौतिक संरचना जस्तै : भवन, बाटो, पुल, नहरहरु निर्माण गर्दा वायो इन्जिनियरिङलाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।
  221. पालिका भित्रका सबै बाटोको स्तरउन्नति गरि क्रमशः गुणस्तरीय कालोपत्रे गर्दै लगिनेछ ।
  222. पूर्वाधार निर्माणको क्षेत्रमा जनपरिचालन र जनसहभागितामा आधारित कार्यक्रमलाई संचालन गर्न, भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाहरुको गुणस्तर कायम गर्न उपभोक्ता समिति र अनुगमन समितिलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
  223. गाँउपालिका क्षेत्रमा ६ मीटर भन्दा कम चौडाईका सडकमा लगानी नगर्ने नीति लिइने छ तर गल्ली सडकहरुलाई लगानी गर्ने कुरालाई वाधक मानिने छैन साथै यसै आवास मात्र गाँउ यातायात गुरुयोजना तयार गरि कार्यान्वयमा ल्याइनेछ ।
  224. विकास निर्माणका आयोजना संचालन गर्दा आउने अवरोध, बाधा र ढन्दको निराकरण गर्न विवाद समाधान समिति गठन गरि समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।
- ११९*

- मृग*
225. नेपाल सरकारले लागु गरेको भवन निर्माण आचारसंहितालाई पूर्णतया पालना गरिनेछ । साथै सोही बमाजिम नयाँ बन्ने भवनहरुको नक्सा पास प्रक्रियालाई अनिवार्य गरिनेछ ।
226. सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा अपाइमैत्री तथा वालमैत्री गराईनेछ ।
227. भवन निर्माण गर्दा अनिवार्य रूपमा तालिम प्राप्त डकर्महरुबाट गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
228. यसै वर्ष देखी उचित स्थानको छनोट गरि बस पार्क सञ्चालन तथा निर्माण सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ । बडान द पशुपति वजारमा रहेको बस पार्कलाई संरक्षण र प्रबंधन गरिनेछ ।
229. स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउनका लागि कालिका स्वास्थ्य चौकीको नाममा १ एम्बुलेन्स खरिद गरिने र अन्य स्वास्थ्य चौकीको लागि दातृ निकायको खोजि गर्ने ।
230. आर्थिक अभावका कारण गाउँउपालिकाबाट निर्माण हुन नसक्ने ठुला योजनाहरु प्रदेश सरकार र संघिय सरकार सँग निर्माण गर्न अनुरोध गरिनेछ ।
231. ठुला पुलहरु निर्माणका लागि डोलिदार पुल महाशाखा भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालय सँग समन्वय गरि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईने छ ।
232. बढैयाताल गाउँउपालिकामा सघन शहरी विकास पूर्वाधार सञ्चालनका लागि सम्बन्धीत निकाय र संघिय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ ।
233. महामारीका कारण रोजगारी गुमाएका, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरुलाई युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी थप रणनीति र कार्ययोजना तयार गरी विभिन्न सामाजिक संस्थाहरुको सहयोगमा क्षेत्रगत विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
234. गाउँउपालिका क्षेत्रभित्रका बेरोजगारहरुको पहिचान गरि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्न थप क्षेत्रहरुको पहिचान गरि रोजगार कार्यक्रमलाई अगाडी बढाईनेछ ।
235. गाउँउपालिका भित्रका बेरोजगार युवा युवतीहरुलाई स्वरोजगार बनाउन स्थानिय श्रोत साधनको उपयोग हुने गरि परम्परागत पेशा र सिपलाई संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक तालिम र बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
236. साविक सोरहवा गा.वि.स. लाई माछा पकेट क्षेत्र, जमुनी र मैनापोखरलाई कृषि पकेट क्षेत्र र कालिकालाई वित्त विज्ञन केन्द्र र औद्योगिक केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
237. गैर सरकारी क्षेत्रलाई आर्थिक सामाजिक विकासको साझेदारीका रूपमा लिइनेछ । उनीहरुको क्षमता र अनुभवका आधारमा विकास प्रक्रियामा सहभागी र परिचालन गरि रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ ।
238. संघिय र प्रदेश सरकारको सहयोगमा प्रधानमन्त्री रोजगार र मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रम निरन्तरता दिईनेछ ।
- मृग*

239. लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता द्वारा रोजगारीका अवसरहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
240. वित्तीय मितव्यितालाई यस वर्ष अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ ।
241. आन्तरिक आयको बृद्धि तथा दिगो विकासका लागि कर प्रशासनलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
242. करको दायरा फराकिलो बनाउदै करका दरहरुमा समान्य हेरफेर गरिनेछ । अगामी आ.व. २०७९/०८० देखि व्यवस्थित रूपमा सम्पति कर र भूमि कर लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
243. व्यवसायिक कर संकलन PPP को अवधारणा अनुसार अगाडि बढाइनेछ ।
244. सम्पति कर भित्र गाँउपालिकाका सबै करदाताहरुलाई समेटनका लागि नीति निर्माण तथा करदाता शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
245. गाँउपालिका भित्र उच्चतम तथा नियमित कर तिर्ने करदाताहरुलाई सम्मान गर्ने नीतिलाई अधि बढाइनेछ ।
246. गाँउपालिका भित्र व्यवसाय गर्ने सबै प्रकृतिका व्यवसायीहरुलाई गाँउपालिकामा अनिवार्य व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
247. गाँउपालिका भित्र रहेका नदी नाला तालतलैया को व्यवस्थापन तथा अन्य प्राकृतिक श्रोतको पहिचान गरी आयमूलक आयोजनाको रूपमा लगानि बढाउदै लिगाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
248. कर्मचारीको कार्यवोक्त तथा जिम्मेवारीको आधारमा थप प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
249. दैनिक प्रशासनलाई जनसेवामुखी , प्रभावकरी, सरल, सुलभ , पारदर्शि र जनउत्तरदायी बनाइनेछ ।
250. राजश्व सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा पालिकास्तरीय राजश्व परामर्श समितिको सिफारिसको आधारमा आयको प्रक्षेपण र कर शुल्कको दररेट निर्धारण गरी कर संकलनको प्रक्रियालाई प्रभाकारी बनाइनेछ ।
251. पुँजीगत लगानीलाई आयमूलक आयोजनाहरुमा लक्षित गरिनेछ र दिगो आय दिने खालका आयमूलक आयोजनाहरुलाई बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा संचालन गरिने नीति लिइनेछ ।
252. करको दायरा भित्र नपरेका र सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गामा बसी व्यापार व्यवसाय गर्ने व्यवसायीहरु संग मापदण्ड तोकी बहाल बिटौरी कर लिने नीति लागु गरिनेछ ।
253. भूमि सम्बन्धी समस्याका सम्बन्धमा भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी, अव्यवस्थीत बसोवासी, बहाल बिटौरी, पुराना आयोगका अधुरा कार्यहरुका सन्दर्भमा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वितरण गर्ने गाँउपालिकाले भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग संग आवश्यक समन्वय गरि भूमि सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्या समाधानका लागि आवश्यक कार्य अगाडि बढाईनेछ । सो सन्दर्भमा आवश्यक परेको खण्डमा ऐन तथा कार्यविधि बनाई व्यवस्थीत गरिनेछ ।

- RJF*
254. पार्किङ शूलक र सवारी साधनहरुवाट सवारी साधन कर लिने नीति अधि बढाइनेछ ।
255. सेवा प्रवाहलाई सहज, सरल र प्रविधिमैत्री बनाउन विद्युतीय सेवा प्रवाहमा जोड दिइने छ, जस अन्तर्गत सफ्टवेयरको प्रयोग, सी.सी. क्यामरा जडान, ई-हाजिरी, मोबाइल एपको प्रयोग, विधुतीय टोकन प्रणालि, Group एस.एम.एस. सेवा आदि व्यवस्थापन गरिनेछ ।
256. पालिका भित्रका सबै वस्तिमा इन्टरनेटको सुविधा पुऱ्याइनेछ साथै सार्वजनिक स्थानहरुमा फ्रि वाइफाइको व्यवस्था गरिनेछ । बन
257. सार्वजनिक जवाफदेहिता, पारदर्शिता र जनउत्तरदायित्व प्रवर्द्धन गर्नका लागि सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, हेल्प डेस्क, नागरिक भेला, सामाजिक परीक्षण जस्ता सुशासन संयन्त्रको प्रयोग गरिने छ ।
258. बढैयाताल गाँउपालिकाका शोषित, उत्पीडित, उपेक्षित पहुच नपगेका बहुसंख्यक जनताका पक्षमा जनमुखी ऐन तथा कानूनहरु बनाइनेछ र बनाइएका त्यस्ता नियम कानूनहरुलाई बहुसंख्यक जनताको पक्षमा परिमार्जन गरिनेछ ।
259. गुनासो व्यवस्थापन, सूचनाको हक कार्यान्वयनका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । गाँउपालिकाको तथ्याङ्क र अभिलेखलाई व्यवस्थित गरी व्यवस्थित रूपमा सेवा प्रवाह गर्न गाँउपालिकाको समग्र वस्तुस्थिति समेट्ने गरी गाँउपालिका स्तरिय पाश्वर्चित्रलाई अद्यावधिक (Update) गरिनेछ ।
260. गाँउपालिकाको समग्र तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी तथ्याङ्कको आधारमा आयोजना तर्जुमा र नतिजाको आधारमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी गाँउपालिकाको गतिविधि प्रभावकारी बनाइनेछ ।
261. सबै गाँउपालिकावासीहरुलाई छिटो, छ्रिटो, पहुँचयोग्य र प्रभावकारी न्याय प्रणालीको विकासका लागि न्यायीक समितिको क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन तथा मेलमिलाप सेवाकेन्द्रको विस्तार गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
262. गाँउपालिकाको मासिक आमदानी र खर्च सार्वजनिक गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
263. गाँउपालिकाको सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन सुशासन व्यवस्थापन प्रणालीलाई अभ बढि प्रभावकारी बनाइने छ ।
264. सेवा प्रवाह सम्बन्धि गुनासो व्यवस्थापन गर्दै जनधारणा (Public opinion) लिने परिपाटिलाई अभ बढी व्यवस्थित गरिनेछ ।
265. प्रत्येक योजनामा सार्वजनिक सुचनापार्टीको व्यवस्था गरिने र आयोजना संचालनमा अनुगमन समितिको क्रियासिलता बढाइने छ ।
266. गाँउपालिकावासीलाई आधारभूत सेवा सुविधा सहजतापूर्वक प्रदान गर्न सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन नतिजामा आधारित कार्य सम्पादन प्रणाली तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ । कर्मचारीहरुको क्षमता वृद्धि गर्न, मनोवृल उच्च राख्न र कार्य सम्पादनलाई व्यवस्थित गर्नका लागि तालिम, प्रशिक्षण, कार्य
- RJF*

सुरक्षा, प्रोत्साहन भूता तथा कार्यसम्पादनमा आधारित पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।

267. स्थानिय तह संचालनका लागि आवश्यक पर्ने थप नीति, आवधिक योजना तथा गुरुयोजना र कानूनको तर्जुमा गरी गाँउपालिकाको कार्यलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ ।

268. गाँउपालिकाबाट नागरिकहरुलाई प्रदान गरिने सेवा सुविधाहरुमा छिटो, छरितो, सहभागितामूलक, पारदर्शि, जवाफदेही, प्रभावकारी बनाउन सेवाग्राहीको पहुँचलाई सरल एवम् सहज बनाउन, सुचना प्रवाह, सुचना प्रविधिको प्रयोग, सेवाग्राहीमैत्री संरचना, कामप्रति प्रतिवद्ध कर्मचारी विकासमा जोड दिइनेछ । गाँउपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा Digital Information System को व्यवस्था गरिनेछ ।

269. सेवा प्रवाह र प्रशासनिक कार्यलाई सहज बनाउन गाँउपालिकाको भवनलाई यसै वर्ष सम्पन्न गरिने साथै वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य केन्द्रका भवनहरु व्यवस्थित गर्दै लिगिनेछ ।

270. जनताको गुनासो व्यवस्थापनका लागि गाँउकार्यपालिकामा अध्यक्षको संयोजकत्वमा र वडा कार्यालयमा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा गुनासो व्यवस्थापन समिति गठन गरी गुनासोको सुनुवाई प्रक्रिया प्रारम्भ गरिने, गाँउपालिकाबासीहरुको राय सुभाव संकलन गर्न, गुनासो व्यवस्थापन र जवाफदेहिता वहन गर्नका लागि हरेक वडा र गाँउपालिकामा गुनासो पेटीकाको व्यवस्था गरिनुका साथै हरेक महिनाको एक दिनलाई जनतासँग अध्यक्ष/ उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । साथै जनताका हरेक गुनासो सुनुवाई गर्न जनताका सुख दुखमा साथ दिन जनताका जनप्रतिनिधि जनताकाकै घरदैलोमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

271. बढैयाताल गाँउपालिकाबाट गरिने विविध कार्यक्रमहरुको खर्चलाई मितव्ययी तथा एकरूपता कायम गर्न खर्च मापदण्ड बनाई लागु गरिनेछ । ५ वर्षे, खरिद गुरुयोजना तयार गरिनेछ, र सोही आधारमा वार्षिक खरिद योजना बनाई लागु गरिनेछ । सुशासनमा जोड दिनुका साथै भ्रष्टाचारमा शून्य सहशिलताको नीति लिइनेछ ।

272. जनप्रतिनिधीहरुलाई समयानुकूल प्रविधिमैत्री बनाउन र क्षमता विकास गर्नका लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

273. सहज पहुँचयुक्त न्याय प्रणालीको प्रवर्द्धनका लागि न्याय सम्पादनलाई छिटोछरितो, सरल, सुदृढ, व्यवस्थित, प्रभावकारी र समय सापेक्ष बनाईने छ । न्यायिक समितिबाट सम्पादन गरिने न्याय प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गर्दै लिगिने छ ।

274. राजश्वको दायरा लेचिलो र फाराकिलो पाईं करमैत्री वातावरण निर्माण गरिनेछ । व्यवसायको प्रकार, प्रकृति र श्रेणी अनुसारको कर असुली गर्न, गाँउपालिका भित्रका सम्पूर्ण व्यवसायहरुलाई करको दायरामा ल्याई करदाताहरुलाई कर तिर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

275. राजश्व परिचालनलाई प्रभावकारी बनाउन र करको दायरालाई फराकिलो पार्न सम्पत्ति करलाई प्रमुख आधारको रूपमा लिदै अन्य करहरुलाई समेत वस्तुगत विश्लेषणका आधारमा समेट्दै र परिमार्जन गर्दै लैजाने र कर प्रशासनलाई सुचना

3

मैत्री विनाम्

प्रविधिमा आधारित बनाई कर नीति *लाइ* करदाता मैत्री बनाउदै *लैजाने चीति* अवलम्बन गरिनेछ ।

276. आगामि आंव. मा यस गाँउपालिकाको संगठन विकास योजना तयार गरी साविक संगठन विकास योजनाको पुन मूल्याङ्कन गरी सो वमोजिमका शाखा तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
277. कार्यालयमा तत्काल आवश्यक पर्ने थप जनशक्तिको व्यवस्थापन सार्वजनिक खरिद ऐन तथा करार सेवा निर्देशिकाको आधारमा गरिनेछ ।
278. प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँग समन्वय गरि उपलब्ध जनशक्तिको क्षमता विकास गर्दै उत्कृष्ट कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादनका आधारमा पुरुस्कृत गर्ने परिपाटिको व्यवस्था गरिनेछ ।
279. न्यूनतम शर्त तथा कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनलाई समेत कर्मचारीको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको आधार बनाइनेछ ।
280. ऐन, नियमको परिधिभित्र रहि कार्य सम्पादन मूल्यांकनको आधारमा कार्यरत कर्मचारीको बढुवा, स्तरबृद्धि, प्रोत्साहन प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
281. मौजुदा जनशक्तिलाई समयानुकूल संक्षम बनाउन आन्तरिक एवं बाह्य सहयोगका आधारमा तालिम दिने नीतिलाई प्रामिकता दिइनेछ ।
282. यस गाँउपालिका भित्र रहेका अति विपन्न, अल्पसंख्यक तथा द्वन्द्वपिडित घर परिवारहरूमा उनीहरूको आयस्तर बढाउन विभिन्न किसिमका क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने आवश्यक रहेकाले सामाजिक परिचालनको माध्यम बाट समानुपातिक तवरले सबै वडाहरूमा विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालन गरी समूहलाई संगठित बनाई आयआर्जनमा बढ्दि गर्ने र थप रोजगारीको सिर्जना गर्ने आवश्यक क्रियाकलापहरु अघि बढाउने नीति लिईनेछ ।
283. अति विपन्न घर परिवारहरूमा स्वास्थ्य तथा शिक्षा पहुच पुर्याउनका लागि जनता संग वडा अध्यक्ष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
284. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई जनताको वास्तविक रोजागर सिर्जना गर्ने माध्यम बनाईनेछ ।
285. गरिबी निवारण गर्ने गरिबीको तथ्याङ्क लिने, परिचयपत्र वितरण गर्ने तथा रोजगार सिर्जना गर्ने जस्ता कार्यक्रमहरु यसै वर्ष देखि प्रारम्भ गरिनेछ ।
286. प्रचलित ऐन नियममा व्यवस्था भए वमोजिम राजश्व बाँडफाँडको लागि सम्बन्धित निकाय संग समन्वय गरी अघि बढने नीति लिइनेछ ।
287. यस गाँउपालिका क्षेत्रभित्र रहेका ऐलानी तथा सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण र उपभोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिई खुलेका नयाँ तथा पुराना सडकहरूको व्यवस्थित अभिलेख तयारी गरी नक्साकंन गरिनेछ ।
288. धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक महत्वका धरोहरहरूको मर्मत, संरक्षण र विकासमा जोड दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
289. बढैयाताल गां पा वडा नं ३ मा रहेको कमला धाम मन्दिर, वडा नं ६ मा रहेको मैत्रा देवि मन्दीर, वडा नं ७ को सिवालय मन्दिर, वडा नं २ रहेको नक्हा देवि

मैत्री

२५८

मन्दिर, वडा नं ८ को कालिका मन्दिर, वडा नं ९ को प्राचिन कालिका मन्दिर, वडा नं ३ गोब्रेपुरमा रहेको राम जानकी मन्दिरको जग्गा संरक्षण तथा स्तराउन्नत गरिनेछ।

290. बढैयाताल गाँउपालिका वडा नं ३ मा रहेको जय गुरुदेव मन्दिर व्यवस्थित गरि जय गुरुदेव आश्रम निर्माण गरिनेछ।
291. बढैयाताल गाँउपालिका वडा नं ४ मा रहेको २ मोहनी धामलाई धार्मिक पर्यटकिय स्थल बनाउने निति लिइनेछ।
292. गाँउपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरु सँगको समन्वयमा गाँउपालिकाका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
293. यस गाँउपालिका भित्र वन्यजन्तु तथा चोरी डकैतिबाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्न तथा नागरिकको जिउज्यान तथा सम्पत्तीको सुरक्षाको लागि 'गाउँ घर उज्यालो' कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
294. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विभिन्न नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकासँग भर्गीनी मितेरी सम्बन्ध स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ।
295. दातृ निकायहरुलाई बढैयाताल गाँउपालिकाको विकास निर्माणमा सहभागिताको लागि अनुरोध गर्दै स्वस्थ लगानीमैवी वातावरण सृजना गरिनेछ।
296. बढैयाताल गाँउपालिका भित्र सञ्चालित आयोजनाहरुलाई निरन्तरता दिन साखेदार संस्थाहरुसँग अनुरोध गरी आयोजनाहरु नियमित रूपमा सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
297. गाँउपालिका भित्र रहेका गाँउपालिका स्तरीय विभिन्न समिति तथा अन्य संगठित संस्थाहरुलाई क्रियाशील बनाइनेछ।
298. भूमिहिन दलित, भूमिहिन सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबासीका सन्दर्भमा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। त्यसका लागि आवश्यक बजेटको समेत व्यवस्थापन गरिनेछ।
299. वडा नं २ मा निर्मित नागरिक आवासलाई थप व्यवस्थीत र आवश्यकता अनुसार अन्य वडाहरुमा नागरिक आवासलाई थप विस्तार गरिनेछ।
300. हाट बजार व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइ अतिक्रमणमा रहेका सार्वजनिक जग्गालाई संरक्षण समेत गरिनेछ।
301. यस क्षेत्र भित्र काम गर्न चाहने विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुलाई काममा दोहोरोपन नआउने गरी काम गर्ने वातावरण मिलाईने छ।
302. जेष्ठ नागरिकलाई मध्यनजर गरी व्यवस्थित दिवा सेवा सञ्चालन गरिनेछ।
303. गै.स.स. हरुलाई जनहितमा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न अनुमति दिई सहकार्य समेत गरिनेछ।
304. सभा सकिएपछि पनि अनुमति लिन आउने सामाजिक संस्थाहरुलाई पालिका अध्यक्षबाट औचित्य हेरी अनुमति दिन सक्ने गरी व्यवस्था मिलाइनेछ।
305. गाँउपालिकाको कामलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक परामर्श सेवा खरिद गर्ने नीति लिइनेछ।

306. छिटो प्रतिफल दिने खालका आयोजना तथा आर्थिक विकासको क्षेत्रमा सहयोग गर्ने खालका आयोजनाको विकासमा बढवा दिइनेछ ।

मैत्रापोखर प्रदेश
प्रभावी प्रदेश

सभाका सदस्य ज्युहरु

अन्त्यमा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमका सम्बन्धमा सभाका सदस्य ज्यूहरुबाट गहन मार्गदर्शन एवम् रचनात्मक सुझावहरु प्राप्त हुने नै छन् । उक्त गहन मार्गदर्शन एवम् रचनात्मक सुझावहरुलाई मनन गरी समग्र गाँउपालिकाको विकासलाई याथोचित ढंगले सम्बोधन हुने गरी बस्तुनिष्ठ नीति तथा कार्यक्रम पारित गर्नेमा सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिइएको छु । गाँउपालिकाको समग्र विकास अभियानमा सदैव संबेदनशिल भै सहयोग गर्नुहुने सबै राजनीतिक दल, सरकारी कार्यालयहरु, विकास साभेदारी गैरसरकारी संघ संस्थाहरु, नागरिक समाज, बुद्धिजिवि, पत्रकार लगाएतका विभिन्न सामाजिक संघ संस्थाहरु र आदरणिय गाँउबासीहरुमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । यस नीति तथा कार्यक्रमको पारित गरि कार्यान्वयनका लागि यहाँहरुबाट सदा भै निरन्तर सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने अपेक्षा राख्दछु । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने कार्यमा अहोरात्र खटिइ जिम्मेवारी पुरा गर्नुहुने सबै जनिप्रतिनिधी कर्मचारी साथीहरुमा समेत आभार एवम् धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद !

अध्यक्ष

हिमालय त्रिपाठी
बडैयानाल गाँउपालिका, मैत्रापोखर बार्दिया